

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดลำพูน

ผู้เขียน นายตะวัน วิจารณ์เจริญ

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์กฤษิณ ศรีมงคล

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ราไพพรรณ อภิชาติพงษ์ชัย

กรรมการ

นายพงษ์พันธ์ นันทขว้าง

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และเพื่อศึกษาปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดลำพูน

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดลำพูนทั้ง 7 อำเภอและ 1 กิ่งอำเภอ จำนวน 50 ศูนย์ฯ โดยเจาะจงบุคคลเป้าหมายศูนย์ฯ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 150 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าทดสอบไค-สแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและแต่งงานแล้ว ประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นหลัก โดยมีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 11.5 ไร่ ครอบครัวยังมีแรงงานเกษตรในครัวเรือนจำนวน 3 คน มีรายได้จากการเกษตรและนอกการเกษตรเฉลี่ย 75,520 บาท และ 69,880 บาท/ปี/ครอบครัว ตามลำดับ คณะกรรมการส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งทางสังคมอย่างน้อย 1 ตำแหน่ง โดยมีการติดต่อ

กับเจ้าหน้าที่ด้านการเกษตรจากกรมส่งเสริมการเกษตรมากที่สุด และมีการรับข่าวสารด้านการเกษตรจากทางโทรทัศน์มากที่สุด

ผลการศึกษาคำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ พบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรและด้านการประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ กับการดำเนินงานศูนย์ฯ พบว่า อายุของคณะกรรมการศูนย์ฯ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนขนาดพื้นที่ถือครอง ตำแหน่งในศูนย์บริการฯ การติดต่อเจ้าหน้าที่ด้านการเกษตร และการรับข่าวสารด้านการเกษตร มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

ปัญหา แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ฯ ได้แก่ ขาดงบประมาณในการดำเนินงานศูนย์ฯ ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารศูนย์ฯ ที่ชัดเจน แผนพัฒนาการเกษตรไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง มีการประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ น้อย และไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากชุมชนมากเท่าที่ควร ดังนั้น ภาครัฐจึงควรจัดงบประมาณมาตอบสนองต่อการดำเนินงานต่างๆ ของศูนย์ฯ และตามความต้องการของเกษตรกร ควรมีการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ฯ แก่คณะกรรมการศูนย์ฯ ให้ครบทุกราย และควรจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ เป็นรายเดือน รายปี เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ฯ ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

Independent Study Title Factors Affecting the Operation of Tambon Agricultural Technology Transfer Center Committees in Lamphun Province

Author Mr. Tawan Vijarnjaroen

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Katin Srimongkol Chairperson

Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai Member

Mr. Pongpan Nandakwang Member

ABSTRACT

The objectives of this research were to study personal characteristics, economic and social of Tambon Agricultural Technology Transfer Center Committees, to find out factors affecting the operation of Tambon Agricultural Technology Transfer Center Committees. Problems, solutions and recommendations of Tambon Agricultural Technology Transfer Center Committees in Lamphun Province were also explored.

The studied samples were Tambon Agricultural Technology Transfer Center Committees in Lamphun Province from 50 centers in 7 districts and 1 sub-district by specifying 3 committees from each Center, totally 150 persons. Data was collected by using questionnaires. Statistical techniques used were frequency, percentage, minimum, maximum, arithmetic mean, standard deviation, and weight mean score. Hypothesis was tested by Chi – square test and Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient.

From research finding, it was found that most of the committees were male with the average age of 49 years, finished high school education and married. Agriculture was the main career with the average land holding size of 11.5 rai and with 3 persons of family member in agriculture. The average agricultural and non-agricultural incomes were 75,520 and 69,880 baht per annum per family respectively. Most of them had social status. They had contacted with

officials from agricultural extension office and mostly received agricultural information from the television.

From the center operation aspect, it was found that most of the committees had the operation at moderate level. They had implemented the administrative operation at high level but to support farmer activity and public relation, they were at moderate level.

From hypothesis testing, it was found that age of the committee related to the operation of Tambon Agricultural Technology Transfer Center Committees at 0.05 level of significance, land holding size, their post in the Centers, their contact with agricultural officials, and information flow related to the operation of Tambon Agricultural Technology Transfer Center Committees at 0.01 level of significance.

As for problems, solutions and recommendations by the committees were insufficient of operational budget; committees did not understand their own roles, lack of support on agricultural development planning, lack of public relation and lack of community cooperation. Therefore, it was suggested that government should support the budget for administrating the Centers and farmers' needs, more training on the operation of Centers for administrative committees and should set up the public relation planning monthly and yearly to make better understanding to communities.